

Eich cyf/Your ref P-06-1556
Ein cyf/Our ref DB/00681/25

Carolyn Thomas AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

09 Rhagfyr 2025

Annwyl Carolyn,

Diolch am eich llythyr yn gofyn fy marn am ddeiseb P-06-1556 ynghylch cyllid gofal plant i rieni sy'n gweithio pan fydd eu plant yn +9 mis gan Kathryn Parry.

Rydym yn cydnabod y gall costau gofal plant fod yn gost sylweddol, yn enwedig ochr yn ochr â'r costau byw cynyddol. Mae ein dull Chwarae, Dysgu a Gofal Plentynod Cynnar (ECPLC) yng Nghymru yn rhoi'r plentyn a datblygiad y plentyn wrth wraidd popeth a wnawn. Rydym yn gwybod y gall buddsoddi yn ECPLC gael effaith gadarnhaol ar iechyd a lles corfforol a meddyliol plant. Gall hefyd wella eu cyrhaeddiad addysgol a chyfraniad y plentyn at gymdeithas yn y tymor hwy.

Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i fuddsoddi'n helaeth mewn gofal plant a darpariaeth y blynyddoedd cynnar. Rydym yn sicrhau bod £50m ychwanegol ar gael yn 2025-26, gan fynd â chyfanswm y gyllideb i fwy na £150m i gynnal a chynyddu gofal plant o ansawdd uchel yng Nghymru. Rydym wedi canolbwyntio ein hadnoddau yn fwriadol ar ein cymunedau mwyaf difreintiedig yn y lle cyntaf, gan weithio yn ôl trefn yr anfantais.

Mae ein rhaglen Dechrau'n Deg yn cynnig gofal plant o ansawdd, wedi'i ariannu'n llawn, i rieni pob plentyn dwy oed cymwys am ddwy awr a hanner y diwrnod, pum diwrnod yr wythnos, am 39 wythnos y flwyddyn. Mae Dechrau'n Deg yn defnyddio sesiynau byrrach ac amlach o ofal plant i blant iau gan fod y dystiolaeth yn dangos mai dyna beth sydd fwyaf effeithiol, yn enwedig i blant difreintiedig. Gall rhieni ychwanegu at yr oriau hyn os oes angen gofal plant ychwanegol arnynt. Mae'r ddau awdurdod lleol cyntaf – Merthyr ac Abertawe – bellach wedi cyhoeddi eu bod wedi gallu gwneud cynnig gofal plant Dechrau'n Deg i bob plentyn dwy oed.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Dawn.Bowden@llyw.cymru
Correspondence.Dawn.Bowden@gov.wales

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn yr un iaith ac ni fydd gohebu yn y Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae ein hymrwymiad yn y Rhaglen Lywodraethu yn dilyn etholiadau diwethaf y Senedd yn 2021 – 'i fynd ati'n raddol i ehangu'r ddarpariaeth ar gyfer y blynyddoedd cynnar i gynnwys pob plentyn dwy oed' – yn parhau. Fodd bynnag, fel y gwyddoch, yn ystod cyfnod y Cytundeb Cydweithio â Phlaid Cymru derbyniwyd na fyddai hyn yn cael ei gwblhau yn nhymor hwn y Senedd. Rydym yn awyddus i ddysgu gwersi, gan gynnwys o brofiadau gwledydd eraill, wrth lunio ein polisiau ein hunain. O ran cynllun ehangu gofal plant Lloegr, yr hyn a adroddir yw y gall ehangu'n gyflym heb ddigon o weithlu a seilwaith arwain at brinder lleoedd mewn rhai ardaloedd a phryderon o ran ansawdd – rydym yn benderfynol o osgoi hynny. Mae ein dull o weithredu'n raddol yn adlewyrchu'r hyn rydyn ni wedi'i ddysgu am bwysigrwydd cynaliadwyedd ac ansawdd fel rhan o unrhyw gynllun arfaethedig i ehangu darpariaeth.

Yn ystod 2023–24 a 2024–25, gwnaethom fuddsoddi £46m i ehangu Dechrau'n Deg, a chefnogi dros 13,400 o blant a theuluoedd ledled Cymru, gan ragori ar ein targedau. Mae dros 10,000 o blant wedi manteisio ar leoedd gofal plant Dechrau'n Deg, ac roedd y ganran ar gyfer y nifer sy'n manteisio ar gael lle yn uwch na 80% yn 2024-25.

Dechreuodd Cam 3 o'r cynllun ehangu ym mis Ebrill 2025. Cafodd y cam hwn gymorth ariannol ychwanegol o £25m fel rhan o fuddsoddiad ehangach o £50m mewn gofal plant ar gyfer 2025–26. Mae hyn yn dod â chyfanswm y gyllideb gofal plant i dros £150m. A bydd y cyfanswm hwnnw'n galluogi miloedd yn fwy o blant i elwa ar y gofal, yn ogystal â sicrhau bod gan y sector y gweithlu a'r gallu i gynnal y ddarpariaeth. Bydd nifer y plant y bydd y rhaglen wedi'u cyrraedd erbyn Cam 3 Dechrau'n Deg yn dibynnu ar gyfraddau'r rhai a fydd yn manteisio ar y ddarpariaeth. Fodd bynnag, byddem yn disgwyl i Gam 3 gyrraedd mwy na 4,000 o blant ychwanegol yn 2025-26.

Fel y byddwch yn ymwybodol rydym hefyd yn darparu'r Cynnig Gofal Plant i blant tair a phedair oed. Mae hyn yn fwy hael na'r cynnig cyfatebol yn Lloegr, ar gyfer 48 wythnos o'r flwyddyn yn hytrach na 38 wythnos, sy'n berthnasol i rieni mewn addysg a hyfforddiant yn ogystal â'r rhai mewn gwaith. Byddwch hefyd yn ymwybodol ein bod yn cadw golwg ar holl bolisiau'r llywodraeth i'w hystyried yn y cylch etholiadol nesaf, ac mae pob plaid ar hyn o bryd yn datblygu cynigion ar gyfer tymor nesaf y Senedd.

Rwy'n gobeithio bod yr wybodaeth hon o ddefnydd i'r Pwyllgor Deisebau.

Yn gywir,

Dawn Bowden AS/MS

Y Gweinidog Plant a Gofal Cymdeithasol
Minister for Children and Social Care